

CUPRINS

1. Fundamentele teoretice ale comerțului internațional.....	9
1.1. Introducere	9
1.2. Modele teoretice ale comerțului internațional.....	11
1.2.1. Modelele ricardiene	11
1.2.2. Modelul neoclastic.....	13
1.2.2.1. Teorema Heckscher- Ohlin	14
1.2.2.2. Rolul comportamentului consumatorilor	15
1.2.3. Modele de echilibru	15
1.2.3.1. Teorema Stolper – Samuelson	16
1.2.3.2. Teorema de egalizare a prețului factorului de producție	17
1.2.3.3. Modele de echilibru general cu agregare pe ramuri.....	18
1.2.4. Teorii și modele alternative.....	19
1.2.4.1. Paradoxul Leontieff. Rolul preferințelor de consum	20
1.2.4.2. Rolul barierei comerciale. Teoria protecționistă	21
1.2.4.3. Alte teorii privind comerțul internațional	22
1.3. Două modele fundamentale ale comerțului exterior	24
1.3.1. Modelul substituției imperfecte	24
1.3.2. Modelul substituției perfecte	29
1.4. Modele globale ale economiilor deschise	32
1.4.1. Modelul clasic IS-LM pentru o economie închisă.....	33
1.4.1.1. Construcția modelului	33
1.4.1.2. Efectul politicilor macroeconomice asupra cererii agregate prin prisma modelului IS-LM	36
1.4.2. Modelul IS-LM pentru o economie deschisă	40
1.4.2.1. Modelul Mundell-Fleming. Cazul prețurilor fixe	41
1.4.2.2. Modelul Mundell-Fleming în cazul prețurilor flexibile.....	43
1.4.3. Rolul politicii cursului de schimb asupra relațiilor internaționale	44
1.4.3.1. Perturbațiile externe și nevoia de protecție	44
1.4.3.2. Politica ratei de schimb	46

2. Fundamentele metodologice ale comerțului internațional	49
2.1. Modele empirice ale comerțului internațional	49
2.1.1. Modelele econometrice	50
2.1.1.1. Abordarea de la general către specific	51
2.1.1.2. Analiza integrabilității sau cointegrabilității.....	52
2.1.1.3. Metoda autoregresiei vectoriale	53
2.1.2. Modele de echilibru general.....	54
2.1.3. Modele aplicative ale comerțului internațional.....	56
2.1.3.1. Modelele franceze	57
2.1.3.2. Modele ale organizațiilor internaționale	58
2.1.3.3. Modele de comerț exterior de echilibru general	59
2.2. Teoria elasticităților și rolul ei în analiza comerțului internațional	61
2.2.1. Alegerea variabilelor în modelele de comerț exterior	61
2.2.1.1. Variabilele dependente.....	61
2.2.1.2. Variabilele independente de tip „venit“	63
2.2.1.3. Variabilele independente de tip „prețuri“	65
2.2.2. Econometria ca metodă de modelare a comerțului exterior.....	66
2.2.2.1. Intervale de întârziere pentru variabilele modelului	66
2.2.2.2. Nivelul de agregare a variabilelor dependente.....	68
2.2.2.3. Simultaneitatea variabilelor independente	69
2.2.2.4. Stabilitatea în timp a ecuațiilor modelelor de comerț	69
2.2.3. Elasticitățile și rolul lor în politicile comerciale	70
2.2.3.1. Elasticitățile de preț și de venit ale cererilor de importuri și de exporturi	70
2.2.3.2. Elasticitățile ofertei. Particularități ale exporturilor.....	72
2.2.3.3. Variația prețurilor de import-efecte asupra prețurilor interne.....	74
2.2.3.4. Concluzii	75
2.3. Un model al unei economii deschise în condițiile tranziției	76
2.3.1. Echilibrul pe piața financiară	78
2.3.2. Echilibrul pe piața bunurilor (reală)	81
2.3.3. Echilibrul balanței de plăți	83
2.3.4. Concluzii legate de comerțul exterior românesc prin prisma cadrului analitic al noului model	86
3. Teoria protecționismului. Alegerea politicilor comerciale	89
3.1. Introducere.....	89
3.2. Economia politică a protecționismului.....	91
3.2.1. Procesul de decizie politică	91
3.2.1.1. Natura procesului de decizie politică	91

3.2.1.2. Modele alternative de decizie intervenționistă	92
3.2.2. Categoriile de argumente în favoarea protecționismului	96
3.2.2.1. Intervenția în prezența distorsiunilor pieței interne	96
3.2.2.2. Argumente noneconomice pentru protecționism	97
3.3. Politicile comerciale	99
3.3.1. Politicile comerciale în țările mici	100
3.3.1.1. Tarifele vamale	101
3.3.1.2. Restricțiile cantitative	102
3.3.1.3. Taxele pe exporturi	104
3.3.1.4. Politicile de asigurare preferențială a contractelor guvernamentale	105
3.3.2. Politicile comerciale în țările mari dezvoltate	105
3.3.2.1. Tariful optimal	106
3.3.2.2. Restrângeri voluntare ale exporturilor	107
3.3.2.3. Dumpingul	107
3.3.2.4. Reglementări protecționiste administrative și tehnice	109
3.4. Analiza economică a protecționismului	110
3.4.1. Măsuri ale protecționismului și efectele sale	110
3.4.1.1. Rata efectivă de protecție și măsura costului resurselor interne	110
3.4.1.2. Valoarea adăugată negativă (în prețuri mondiale)	111
3.4.1.3. Costul protecționismului	112
3.4.2. Teoria generală a distorsiunilor economice	113
3.4.2.1. Tipuri de distorsiuni	113
3.4.2.2. Distorsiunile și efectele lor asupra bunăstării sociale	114
3.4.3. Valabilitatea teoriei industriilor tinere (în formare)	118
4. Politici de comerț exterior în perioada de tranziție economică	123
4.1. Introducere	123
4.2. Tranziția către o politică de comerț exterior specifică economiei concurențiale	125
4.2.1. Cadrul instituțional al comerțului exterior	125
4.2.1.1. Situația actuală a cadrului instituțional în SECE	126
4.2.1.2. Concluzii referitoare la cadrul instituțional	128
4.2.2. Cadrul legislativ al comerțului exterior	129
4.2.2.1. Politici complementare celor de comerț exterior	132
4.3. România și politicile de comerț exterior. Un studiu de caz	135
4.3.1. Evoluția și situația comerțului exterior al României	135
4.3.1.1. Începutul tranziției	136
4.3.1.2. Perioada redresării macroeconomice forțate	139

4.3.1.3. Modificări în comerțul exterior al României.	141
4.3.2. Metode de analiză. Studii de caz	146
4.3.2.1. Metodă de analiză bazată pe tabelele intrări-ieșiri.....	146
4.3.3. Simulări și estimări bazate pe analiza REP pentru perioada 1993-1997	161
Bibliografie	173